

Arbeidsoversikt pr. 16. april.

Ostfronten: I løpet av uken som gikk har framgangen fortsatt på alle frontavsnitt i Ukr. De 2. og 3. arme hadde tatt Kolomyja og Cernati, ble 15 divisjoner stengt inne ved Skala. Det lykkes tyskerne vestfra å oppnå kontakt med de innsluttete styrker, men de var allerede 26000 drept og 7000 fanget, 10 000 mann var igjen da befrielsen skjedde (div. var på forhånd sterkt redusert). Offensiven er gjenopptatt v. for Skala. Søndag 9. april ble det meldt at russ. styrker hadde nådd den gamle grensen mellom Sov. sam. Tsjekkoslov. og Romania (i Karpaterne sv. for Cernauti, nåværende Ungarn). - Lenger sør har 2. armee gått over alva Sereth og inntatt det viktige sambandsstret Paltieni ved foten av Karpaterne. Herfra svinger armeeen sø. for å møte en annen armegruppe som kommer rett nordfra og som umiddelbart truer Jassi og Hujinov, og for å møte general Malinovskis 3. armee som kommer fra Odessa-distriktet. Odessa ble erobret mandag den 10. Erobringen av byen innebærer at russ. nå kan få oljetilførsel direkte fra Batum og Tuapse. For ty. betyr den at enhver tanke på evakuering fra Krim er håpløs. Den nærmeste havnen er nå Konstanza, som ligger 400 km. fra Sevastopol. Tusenvis av romanere og tyskere ble drept eller druknet under forsøkene på å unnsnippe sjøveien. Praktisk talt alt materiell ble etterlatt. Sv. for Odessa er Ovidopol erobret, og lenger nord Tiraspol. Og den 3. armee fortsetter langs Svartehavskysten mot Midt-Romania og oljekildene. Russ har allerede rettet kraftige angrep mot Konstanza, som er munningsstedet for oljelodningene fra Ploesti. Det er ingen tvil om at tyskerne vil forsvare disse områder til det ytterste, men samtidig sprer ty. allerede nå bilder som viser undermineringen av fjellpartiene hvor Donau løper gjennom Jernporten.

På Krim har de russ. seirene foregått med en fart som overgår alt det tidligere har prestert, og det dreier seg åpenbart om et fullstendig tysk sammenbrudd i forsvaret. Den 13. inntok den 4. armee hovedstaden Simferopol, og det eneste område ty. har igjen på Krim er sørsiden av Jaltafjellene med byene Jalta og Sevastopol. Det har lykkes ty. å få evakuert bare en del høyere offiserer og fremstående sivilpersoner. I stor utstrekning har både ty. og romanske troppeavdelinger overgitt seg, og inntil 15. april var det tatt 31 000 fanger. Sevastopol er nå vel innen rekkevidde av russ artilleri. Kong Mikael av Romania har frasagt seg andel i Antonosous dagsordre til troppene og folket om å kjempe til siste mann.

Luftoffensiven har igjen antatt dimensjoner som overgår alt hva man tidligere har sett. I løpet av forrige uke var 20 000 fly over Tyskland og okkuperte områder. Råde i Vest-Europa og på Balkan dreier det seg i første rekke om bombing av kommunikasjonslinjer og flyplasser, og det kan vel neppe være tvil om at det er den store luftoffensiven foran invasjonen som foregår. Man mener at de tyske tapene av jagerfly i vest og øst sammenlagt nå overgår det de kan prestere av nybygginger. I løpet av 3 døgn i forrige uke ble det i vest skutt ned 252 ty. jagere. Under bombeangrepene nytter patrioter livet til å drive sabotasje. Dette er særlig tilfelle i Frankrike, der friskaror ødelegger dreio-skiver, signalmaster, jernbanestrekninger og lokomotiver. For en tid siden ga tyskerne ordre til å spre ø lokomotivene av hensyn til bombeangrepene, men som følge av sabotasje handlingene har de nå måttet gi kontraordre. Vi skal gi en kort oversikt over de viktigste bombemålingene i siste uke: Søndag 9. tungt am. bombefly over Braunschweig, over 1000 all fly bomber flyplasser i Ruhr og ved Frankfurt, 148 ty. jagere skutt ned, 59 all. savnes. Mandag 10. over 500 am. bombefly eskortert av like mange jagere, angriper jernbanemål i Belgia og Nord-Frankrike, 500 am bombefly og 1000 jagere angriper mål i Ost-Tyskl. og Polen, 31 b. fly og 8 j. savnes, 10 nedlandet i Sverige. Tirsdag 11: 750 am. b. fly og 1000 j. angriper mål i Tyskl., særl. flyplasser ved Oscherleben og Borenberg. Om natten det hittil største angrep av RAF mot jernbanemål i Frankrike og Belgia, 900 fly deltok og kastet en bombelast på 3600 t., 22 fly savnes. Onsdag 12: brit. b. fly retter kraftig angrep mot jernbaneknutepunktet Aachen, en annen styrke mot Hannover og a. mål. i V. Ty. Det meldes at på 4 døgn er det kastet 12 000 t. bomber mot Ty. og ty. okk. omr., minst 450 fly er skutt ned. Torsdag 13: over 500 am. b. fly og 1000 j. angriper flyplasser og flyanlegg i Syd-Tyskl. og kuldegrøftfabr. i Schweinfurt, middeltunge b. fly angriper jernbanemål i Nord. Fr. og Belgi 26 fly savnes, 9 jagere skutt ned. Nesten 1000 fly over Nederland og Belgia og Vest-Ty. 26 ty. j. slutt ned, 5 b. fly og 5 j. savnes. Budapest angr. for 3. gang denne måned. 500 am. b. fly retter angrep mot Messerschmidtfabr. i Wiener Neustadt, 28 ty. jagere skutt ned, 9 b. fly og 2 j. savnes. Hver eneste natt har Mosquifly angrepet mål i Vest-Ty. og andre st I Finland har riksdagen vært sammenkalt til møte for lukkede dører den 13 og 14 for å drøfte de russ. våpenstill. st. bet. Det er ikke meldt noe offisielt fra møtene. Den am. und. statssekretær har rettet en skarp anmodning til Finland om å bryte forbundet med Ty. Ty. og visse grupper i Finnl. kan tenkes ved ty. hjelp å påføre landet en borgerkrig. Det finske sosialdemokratiet har holdt møter over hele landet og krevd at regjeringen tar forholdsregler mot visse reaksjonære elementer.

GNISTEN!

I SLUTTEN AV MARS senite London Radios norske sending ut en parole av største betydning. Oråren lød at borgervakt, arbeidsmobbene og arbeidstjeneste skulle knekkes. Det er klart at en slik ordre innebærer tilkampsset kamp, men enstemmigheten i hele den frie norske presse viser at den kom i rette tid.

Det har vært en liten fløy av hjemmefronten som i det lengste har holdt på en forsiktig "Borgervakts- og forhandlingslinje" som de trodde kunne føre Norge gjennom krigen med minst mulig tap. Begivenhetene i den senere tid har vist også dem at dette var særlig politikk, at den var i ferde med å koste oss de hardeste og forsmedigste øra. De hadde alltid tenkt at en fast grense måtte trekkes. Om tyskerne søkte å tvinge oss til å handle eller kjempe mot vårt lands interesser, de vil le vi reise oss til åpen motstand. Men de oppdaget at en kan vike så lenge at en ikke måter å samle seg til kamp. Det var det som holdt på å skje.

Borgervakten kunne bare tjene til å demoralisere nordmennene. Borgervakten var opptakten til bedriftsvernplanene som tar sikte på å bevegne nordmennene og bruke dem til å værne tysk krigsindustri. - Det var på tide å si nei.

Deporteringen av offiserer og studenter hadde til hensikt å fjerne dem som etter tysk mening best kunne lede en motstandsbevegelse. Stadig oftere går fangetransportene fra Grøn- ni og Falstad til konsentrasjonsleirene i Tyskland.

Riisnes' promemoria avslørte hvilke planer nazistene har om å mobilisere norsk ungdom til tysk krigstjeneste. Både arbeidsmobliseringen og AT er brukbare instrumenter for en slik mobilisering. Vi måtte sette en stopper for denne utviklingen. Parolen er gitt - og den vil bli fulgt.

"GNISTEN" ER UNGDOMMENS AVIS. Den har alltid vist ungdommens vilje til å sette hardt i mot de tyske planene, og den hilser den nye fastere linje med glede. Men den føler også forpliktelsene til å hevde ungdommens interesser under kampen, og da må den sette fingeren på feil som blir gjort.

Det er parole n om streik mot AT som i første rekke er aktuell for de ganske unge - piker som gutter, og viljen til å gjennomføre streiken er der. Men måten som parolen ble sendt ut på skapte overfløydige vanskeligheter som Gnisten ikke kan forbigå i taushet. Var parolen kommet 14 dager før, hadde guttene kunnet unngå å møte til sesjon. Disse 14 dagene bragte ikke vesentlige nye opplysninger, men de stilte de utskrevne i en vanskeligere stilling enn nødvendig.

Det er også et annet forhold som ikke kan understrekes kraftig nok: De utskrevne er hjemmefrontens soldater. De har krav på all den støtte vi kan gi dem. Hus, mat og klær må det sørges for om de skal kunne holde seg vekk, og de må kunne regne med den samme omfattende solidaritet som studentene i høst. Alle arbeidsgivere må sørge for at de utskrevne straks får utbetalt i måneds lønn. Men det er ikke nok med dette, de må føle ansvaret for de utskrevne så lenge kampen varer. For de tidligere ulønnede har vi alle et felles ansvar. Alle har samme plikt til å sørge for de soldatene som i dag står i frontlinjen. Alle må vi støtte dem, moralt og materielt, om vi vil at de skal seire i kampen.

STRIKEPAROLEN ER DET viktigste våpen i hjemmefrontens kamp i dag. Men om en slik parole skal kunne følges, om streiken skal kunne føres i gjennom til seier, da nytter det ikke bare å appellere til den spontane solidariteten, det er et felttog som trenger forberedelser.

Den ordren som nå er sendt ut har påny vist hvor nødvendig det er å skape en fellesledelse for hjemmefrontens kamp som kan gjøre det nødvendige og grundige forarbeidet. Vår regjering i London er for langt borte til å gi oss retningslinjene for den daglige kampen. Den er klar over det, og griper nødig inn i detaljprosmålene her hjemme. Men en "hjemmefrontens ledelse" i Stockholm er også for fjern til klart å kunne se problemene og vanskelighetene i Norge slik som de foreligger. Det må skapes en ledelse av folk som oppholder seg i landet og er vant med den illegale kampen her.

Folk undrer seg over at dette ikke forlengst er skjedd. Vi trenger et slikt utvalg som kan samle alle de illegale organisasjonene i kampen mot tyskerne og nazismen og skape den enhet som sikrer oss mot nye nederlag.

Kravet er ett-rhånden blitt brennende. Vi kan ikke risikere å stå overfor en ny stor påkjønning uten en slik ledelse. Det virker derfor befriende å høre at ondel av de beste folkene vi rår over i motstandsorganisasjonene har erklært seg villig til å forsøke å danne et frihetsråd som i samarbeid med regjeringen kan ta roret i hjemmefrontens kamp.

Dette arbeidet er allerede godt i gang, programmet er blitt drøftet, og vi skal her gjengi det forslaget en foreløpig er kommet fram til:

Frihetsråd for heimefronten.

1. Det opprettes et frihetsråd for heimefronten for å lede all motstand mot tyskerne og NS. Rådet bør bestå av 10 til 12 medl. og ha et fast sekretariat på 5 medl. Fylkes eller distriktvis dannes nasjonalråd på 8-10 medl. med et fast sekretariat på tre personer. Ferredsvist dannes det nasjonalkomiteer på tre til fem personer.
2. I frihetsrådet må der bare sitte personer som har deltatt i heimefrontens arbeid, er dyktige og politisk aktive patrioter og som vil utdype et virkelig folkestyre på konstitusjonelt grunnlag.
3. Frihetsrådet støtter seg på det brede lag av folket. Det blir arbeidet for at faglige og intellektuelle organisasjoner og grupper får en fast illegal ledelse i samarbeid med frihetsrådet.
4. Frihetsrådet har regjerende myndighet på heimefronten i samforståelse med regjeringen i London. Det bestemmer når og i hvilken utstrekning der skal settes i verk felles aksjoner, aktiv som passiv. Det gir rettledning til den fri presse.
5. Frihetsrådet har rett til å opprette domstolende organer, sammensatt av pålitelige nordmenn som dømmer i saker som reiser seg i forbindelse med krigen i heimlandet, inntil de regulære domstoler igjen kan tre i virksomhet.
6. Frihetsrådet skal straks det er dannet sende ut en redegjørelse for sitt virkefelt og sitt politiske grunnlag. Det altoverveiende politiske grunnlag må være:
 - a) Straks å gjennomføre en rensning av folkets enhetlige kampkraft mot fienden.
 - b) En effektiv matvareforsyning for sivilbefolkningen og kamp mot svartebørspriser. Det gjennomføres en effektiv sabotasje mot tvangsleveringene til tyskerne, omfattende sabotasje av all registrering til arbeidsinnsats og av forsyninger og krigsviktig industrivirksomhet som tyskerne har fordel av.
 - c) Hensynsløs opprydding i all politikk som samarbeider med tyskerne og NS.
 - d) Å sørge for at alle opplysninger i forbindelse med stillingen omkring 9. april, vedtak av regjeringen og storting, rapporter og avtaler med andre land m.v. etter 9. april gjøres kjent for folket med en gang krigshandlingene mot tyskerne og NS er avslutte t.
 - e) Å arbeide for at folket igjen får retten til sjøl å bestemme sitt politiske styre ved frie demokratiske valg så snart tyskerne er ute av landet.
 - f) At det blir ført en konsekvent og uavhengig fredspolitik med de øvrige allierte.
7. Frihetsrådet samler alle militære grupper under en enhetlig ledelse som står under frihetsrådes myndighet.
8. Frihetsrådet har sammen med regjeringen i London den administrative myndighet under og etter krigen fram til folkevalgte representanter overtar regjeringsmakt og den utøvende myndighet.
9. Til finansiering av frihetsstriden på heimefronten opptas også et frihetslån. Lånet skal sanksjoneres av regjeringen som vanlig statslån.
10. Valg skal holdes snarest mulig etter at krigen i landet er avsluttet.

Forslaget tar sikte på en enhetlig ledelse av kampen i Norge, men det gir også uttrykk for nordmennenes ønske om å erstatte det nazistiske diktaturet med et virkelig folkestyre.

I enkelte små kretser er der blitt talt om de store vanskeligheter det skulle by på gjenreise demokratiet i Norge. De har allerede lagt planene om et slags administrasjonsråd som skulle overta makten i landet under en overgangsperiode etter krigen. Det er imidlertid sine egne gruppeinteresser de på dette vis søker å lure fram, mot hele det norske folks ønske. Nordmennene har hatt nok av diktatur. Den selve motstand mot all nazifisering er båret av viljen til å skape et fritt og folkestyrt land. Vår regjering i London har hatt ansvaret under hele krigen, den må bli sittende til den kan bli erstattet av nye folkevalgte representanter.

Det program vi har sitert vil i nær framtid bli lagt fram for regjeringen. Det har 2 hovedpunkter: 1. Samling av heimefronten under en felles ledelse her i landet. 2. En gjenopprettelse av fullstendig folkestyre så snart krigen i landet er endt.

Det er disse 2 hovedkrav hele den norske heimefronten i dag slutter opp om.

G.-H.

Regjeringsomveltning i Bari.

Vi har tidligere i Gnisten vist hvorledes regjeringen Badoglio har savnet all virkelig folkestøtte i Italia. Ved sin sammensetning (7 tidligere fascister) og sitt samarbeide med det kompromitterte ital. kongehus, kunne den bare oppnå å vinne det ital. folks tillit. De demokrat. ital. partier som trådte fram uavdelbart etter Mussolis fall, nektet å anerkjenne Badoglio og dannet sin motregjering i Napoli. De rettet med god grunn skarpe anklager mot Badoglioregj. De kritiserte bl.a. at den ikke maktet å skape noenlunde ordnede økonomiske forhold, at manglende rasjoneringstiltak kastet folket ut i en bunnløs økonomisk tilstand. Den manglende kontroll med fordelingen av høstutbyttet fra landeolienes storgårder kan ikke forandre noen, når en husker på at storgodseierne ved siden av industri og finans kapitalens folk hørte til fascisstens støttestrøm, og at Badoglioregj. har beholdt nesten det hele tidligere fascistiske administrasjonsapparat.

Den mektige norditalienske frihetsbevegelse under de 6 antifascistiske partiers ledelse har onestemmig krevet at kongen og Badoglioregj. skulle tre tilbake. Når dette ikke tidligere har skjedd skyldes det at den har fått støtte fra alliert hold. Mussolinis økonomiske opprustning ble i stor utstrekning finansiert fra England og Amerika, og man var i disse land redd for en ital. folkobeveg. som kunne sette de anglo-amerikanske kapitalinteresser i fare. Sovjetunionen hadde ikke slike hensyn, og har gjentatte ganger overfor de engelsk-amerikanske reps i Middelhavet støttet kravet om opprett. av en demokratisk regj. i det besatte Italia.

Når den russ. regj. tilsist likevel anerkjente Badoglio har det derfor en spesiell grunn: Ved Moskvakonferansen ble det iflg. general Smuts truffet en avtale om fordeling av Europas land i et anglo-amerikansk og et russ. interessesområde. Italia er falt i det eng-amerikanske avsnitt, og Churchill slo i beg. av mars fast i Underhuset at de allierte regj. inntil videre ville fortsette sitt samarbeide med Badoglio.

Pravda har i en redaks. artikkel pekt på at U.S.S.R. under disse omstendigheter var nødsaget til de facto å anerkjenne Badoglioregj. om det i det hele tatt ville ha en representasjon i Italia. Forholdet likner i mangt og meget på de franske problemene som oppsto med Amerikas støtte til den franske fascist Giraud i fransk Nordafrika.

Men i Italia som i Frankrike skulle det syne seg at heimefrontens kamp ble avgjørende. De antifascistiske partier betegner en avgjørende maktfaktor, og etter U.S.S.R.s anerkjenn. av Badoglio, oppga de sin avvisende opposisjon og erklarte seg villig til å delta i regj. på betingelse av at kongen gikk av. Finans og adelskretsene bak Badoglio var på det rene med sin politiske avmakt, og var villig til betydelige innrømmelser i håp om å bevare iallfall endel av sin øk. maktstilling.

Det er på denne bakgrunn en må se den siste tids politiske utvik. i Italia. Kongen har gitt bind. løfte om å tre tilbake, og Badoglio har dannet en ny regj. med rep. fra de antifascistiske partier. Her deltar bl.a. Croce, greve Sforza, dessuten en kommunist og en kristelig sosialist som ministre uten portefølje.

Det sterkeste av de antifasc. partier synes imidlertid å være Aksjonspartiet, hvis program vi tidligere har gjengitt i Gnisten. Programmet krevet bl.a. fulle demokrat. rettigheter, sosialisering av bankene, oppdeling av storgodsene, støtte til de kooperative jordbruk og en aktiv sosialpolitikk.

Den nye regjering trekkes framleis med arven fra det fascistiske Italia, men hvis italienerne selv får rå for utvik., vil det gå med den som med samlingsregj. Giraud-de Gaulle, antifascistene vil få overtaket og etterhvert skjulte ut rep. for den politiske og øk. reaksjon. Det italienske folks egen frihetskamp vil bli avgjørende for dets framtid.

Boikott Arbeidstjenesten

Hver eneste dag i den senere tid har London Radio innskjerpet heimefrontens parole om boikott av AT. Onsdag ble der bl.a. sagt: "Ingen god nordmann går inn i AT. Våre flyvere og sjøfolk setter daglig livet på spill. Denne ngen må man kunne kreve noe av heimefronten. Man må huske på at vi er i krig og at AT er et redskap for fienden. At-befalet er quisling utdannet i Tyskland, AT må paradere for Quisling og delta i hirdstevner. Men dette er ikke den viktigste grunnen til at AT må boikottes. Det er i dag en overhengende fare for at tysk. vil mobilisere norsk ungdom. Dessuten kan vårt land hver dag komme midt i frontlinjen. AT-leirene vil i det øyeblikk en invasjon finner sted, automatisk bli store fangeleire av norsk ungdom. Derfor: for ditt lands og din egen skyld boikott AT! Husk der er hjelp å få. Den som forråder sine kamerater og møter til AT løper ikke bare nå den største risiko, men etterpå vil hans solidariske opptreden i de krit. tider bli håsket for alltid. La deg ikke forlede til å møte opp i AT fordi noen gjør det. Ta ikke hensyn til trusler om arrestering eller gisseltaking. Ingen skal lide nød fordi han lyder parolen. Foreldre: hjelp ditt barn, ansvaret hviler også på deg! Dette er det største alvor. Hold fast front, vær stæsk!"

I den siste tid har det vært relativt stillstand på Østfronten. Etter de store r. seire på Krim og i Ukraina og Bessarabia, har r. vært beskjertiget med å konsolidere sine stillinger, reparere sine sambandslinjer og føre tropper og materiell fram. Tyskerne har forsøkt å forstyrre den r. oppmarsj ved en rekke offensive operasjoner. Særlig har de angrepet med til dels store styrker i Stanislavaområdet. Nettopp på dette punkt er det nemlig sannsynlig at den komme nde r. offensiv vil bli utviklet med særlig kraft. Som utdeltbart operativt mål vil den ha erobringen av det uhyre viktige trafikknutepunkt Lvov. Fallex dette vil veien ligge åpen for en framrykking inn i Karpatene og inn i de rike industridistrikter i Schlessien. De kraftige tyske angrep som tilslukter å ta brodden av den ventede r. offensiv, har ført til liten eller ingen framgang for de tyske våpen. De tyske tap av tropper og materiell har vært usedvanlige store.

Tyskernes brohode på Krim snevres stadig inn. En rekke fartøyer gjør forsøk på å evakuere, men den r. svartehavsflåte og det r. flyvåpen griper vakkingsstilling inn og senker de fleste av båtene.

Luftfronten. Det blir stadig mere klart at den intensive bombing som foregår danner opptakten til en alliert invasjon. Målet er i første rekke å knuse det tyske jagerflyvåpen og å lamme de tyske og tyskkontrollerte kommunikasjoner. De alliertes flytap har i den senere tid vært forbausende små. I løpet av 36 timer den 18 og 19 april var 5000 fly over tysk og okkupert område. Bare 50 fly gikk tapt, altså 1%. Den amerikanske krigsminister hevder at etterhvert som luftinvasjonen tiltar, blir den tyske motstand svakere. Det synes også å være hevet over tvil at de tyske tap av fly overstiger betydelig reproduksjonsgrensen. Man kan imidlertid ikke se bort fra den mulighet at tyskerne holder en større styrke fly i reserve til invasjonen finner sted.

Vi skal gi en oversikt over de viktigste angolsaksiske flyangrep som har funnet sted i tiden 18 til 26 april:

Natt til den 18 april angrep moskitos Köln og la miner i fiendtlige farvann. I dagslyset den 18. angrep 750 am. b.fly ekskortert av 1000 jagere mål langt inn i Tyskland. Natt til den 19 sendte det brit. flyvåpen over 1000 fly inn over Vesteuropa, som kastet 4000 tonn over jernbanemål i Frankrike. Dette er den største last som er kastet ned på en natt. Om dagen den 19. bombet 1000 am. fly ekskortert av 1000 jagere mål i Nordvest-Tyskland, deriblant en jagerflyfabrikk i Kissen og fire byen øst for Hamm. De møtte liten motstand. Bare 5 b.fly og en jager gikk tapt. Natt til den 20. angrep 1100 brit. fly jernbanemål på tysk og tyskokkupert område. Særlig ble Köln hardt rammet, 16 fly gikk tapt. I dagslyset den 20. angrep 1000 tunge am. b.fly mål i Frankrike, 12 fly savnes. Natt til den 21 ble 4500 tonn kastet ned av 1100 fly. Dette er ny rekord. Bare over Köln ble 1600 tonn sluppet ned. Om dagen den 21 kastet am. b.fly ned 500 tonn i N.Frankrike og Belgia. Natt til den 22. bombet moskitos Berlin og foretok mineutlegging. Luftfotos fra Frankfurt am Main viser at av 100 fabrikk er bare tre uskadd. Den 22 i dagslys angrep 1000 am. b.fly ekskortert av 1000 jagere den tyske byen Hamm. 54 tyske jager ble skutt ned. Am. tapte 18 b.fly og 13 jagere. Natt til den 23 bombet mer enn 1000 brit. b.fly tyske industri-mål og kommunikasjoner. 48 alliertes fly gikk tapt. Den 24 bombet 750 svære am. b.fly flyplasser ved München og jagerflyfabrikkene ved Friedrichshafen. 103 tyske jagere ble skutt ned. Am. tapte 33 b.fly og 17 jagere. Samme dag bombet flere hundre am. b.fly Floesti, Beograd og Bakarast. Flyfab., oljekilder og kommunikasjoner var målene. Natt til den 25 angrep store styrker brit. fly Karlsruhe og München samt jernbanedepoter i nærheten av Paris. Moskitos var over Dasseldorf. 30 fly savnes. Den 26 bombet tunge am. fly Braunschweig. Moskitos angrep Köln.

Tyrkia har stoppet enhver eksport av krom til Tyskland og tyskkontrollerte land. Eksportforbudet gjelder ikke de forente nasjoner.

Jugoslavia. Fra Titos hovedkvarter meldes at friskarrens har inntatt byen Sanovitsj. Daglig blir tysk o. tog avsporet, bruer og jernbanelegemer sprengt i luften. Kampen mot kommunikasjonen fortsetter.

Sverige. Den svenske regjering har nedlagt forbud mot at tyske postvogner med tysk personell passerer Sverige.

Finnland har avslått de reviderte r. fredsbetingelser. I disse ble Hangø tilkjent Finland. De r. erstaningskrav beløp seg til 600 millioner am. dollars som skulle betales i form av vareleveranser i løpet av 5 år. R. hevdet at de 600 millioner dollars bare dekket halvparten av den skade Finland hadde tilføyet Sovjetsamveldet.

Snisten! Parolen om å nekte arbeidstjeneste står ved makt og skal følges. Mann og mann imellom kan en møte innvendinger om at det reiser seg så mange vanskeligheter for de unge, at man ikke vet hvorfor parolen kommer fra osv. - En ting er sikkert når det gjelder parolen om å boikotte AT: den er ondtvannig. Det har ikke hevet seg en røst mot parolen, og ingen kan etterpå unnskylle seg med at han eller hun ikke visste noe om den. - Når det gjelder alle de problemer som reiser seg for de utskrevne har vi før pekt på hvordan man i hvert fall i noen grad kan hjelpe dem. Selv om vanskelighetene likevel kan bli store, så bør vi huske en ting: Vi er i krig. Vi har hatt tap også herhjemme, og mange av de beste og modigste er falt men våre tap har vært små i forhold til de land som ofrer sin ungdom på slagmarken. Russisk ungdom kan ikke peke på de tårnhøye vansker som reiser seg ved at de må ofre alt for å berede landet fra tyskerne. At vi i øyeblikket er avskåret fra vopnet kamp, betyr ikke at vi skal sitte musostille og vente på ordrer fra tyskere og quislinger. Vi må se å komme bort fra den utbredte oppfatningen at det å være okkupert er en behagelig måte å sove seg gjennom krigen på. Det kan være vel og bra å lage innsittingsdemonstrasjoner for å vise quislingene hvor få de er, men vi må ikke dørmot ha følelsen av at vi har gjort vår plikt.

Det nytter lite å klage over hjemmefrontens svakheter dersom vi ikke kan peke på veier som kan føre til en konsolidering av fronten. Vi er overbevist om at opprettelsen av en enhetlig ledelse for hjemmefronten er det tiltak som i øyeblikket mest vil bidra til dette. Ingen vet hvilke begivenheter vi går i møte. Kanskje kommer invasjonen her, kanskje ikke. I begge tilfeller er det viktig at et norsk frihetsråd blir opprettet.

VÅRE LÆRDOMMER.

Helt fra vårt land ble dratt inn i krigen hadde ikke ubetydelige krotser i Norge meget godt å si om nazisme og fascisme. Mussolini hadde fått togene i Italia til å gå presis. Hitler hadde stengt beredningene i Tyskland, og begge hadde de bygget autostradaer - vår tids pyramider - det synlige bevis på potentatens initiativ og skapervorne. Riktignok var man villig til å innrømme at ikke alt som skjedd i de totalitære statene var like bra. Hitler gikk over streken med sine jødeforfølgelser, og Mussolinis utenrikspolitiske metoder var ikke alltid like gentlemanlike, men på den annen side...

Man fant alltid en rekke unnskyldende momenter for selv de mest brutale overgrep, - saken hadde både en annen og en tredje side som etter disse felles mening måtte tillegges en overordentlig stor vekt. Store norske aviser så det som sin livsoppgave å bortforklare selv de skjendigste handlinger i diktaturstatene. Norske menn gikk aldri trett av å opptre som selvbestaltede advokater for tysk og italiensk utenrikspolitikk. Hva som skjedd her, hendte i større målestokk i andre land, - og nazisme og fascisme gikk sin seiersgang gjennom Europa. Man opplevde Etiopia og Albania, Anschluss og München, Spania og jødeforfølgelser, og alltid var det en tallrik skare som var beskjertiget med å finne unnskyldninger og forvillende omstendigheter for overgrepene.

Så kom vår tur. Det ble vår frihet, våre politiske rettigheter, vår levestandard som skulde trennes under nasjonalitet. Alle de som i årevis hadde hatt som kjepphest å betrakte en sek fra et utall sider, fant ut at for de undertrykte er saken enkel: Kompromissløs kamp mot undertrykkene. Bare et fåtall lot seg lokke eller true til å gå overfallsmannenes ærender.

Det taler de mange protyiske mennesker vi hadde før krigen til heder at de gjennomskuet nazismen og sadlet på mens det ennå var tid. Men deres del av ansvaret for den verdensstragodie vi idag opplever kan vi allikevel ikke frite dem for. Ved sin unnskyldne holdning sitt stadige forsvær av de nazistiske og fascistiske voldstiltakene har de, og deres likesinnede i andre land, meget av skylden for at ikke punkum for den fascistiske og nazistiske frammarsj ble satt mens det ennå var tid.

Nazisme og fascisme vil gå under. Men mentaliteten - nazistisk og fascistisk tenkemåte vil leve videre. Krigsdyrkelse, rasefordommer, voldsferhorligelse er egenskaper som har funnet talsmenn lenge før fascistens inntrøden på verdensarenaen, og som vil gjøre det om Hitler forsvinner fra den. Vi kan derfor ikke hvile på seieren. Alltid må vi være på vakt, reaksjonen kan på nytt - om enn under andre navn og i andre former - reise hodet.

I vårt land er der en liten klikk som logger sine egne planer for etterkrigstiden. De har funnet ut at landet trenger et sterkt styre dersom alle vanskene under gjenoppbyggingstiden skal bli mestret. De mener at et administrasjonsråd med vidtgående fullmakter bør avløse regjeringen. Først etter flere år skal etter disse planene valg